

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı ve Bütçe - Plan ve Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları. (1/424)*TC**Başbakanlık**Kanunlar ve Kararlar Tetkik**Dairesi Başkanlığı**Sayı : K.K.T.D. 18/101-833/01375**5 Mayıs 1982***DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.5.1982 tarihinde kararlaştırılan «Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

*Bülend ULUSU***Başbakan****JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUN TASARISI****GENEL GEREKÇE**

1. Yürürlükte bulunan 1706 sayılı Jandarma Kanunu, 22 Haziran 1930 yılından beri uygulanmaktadır. Aradan geçen 51 yıllık süre içerisinde gerek çıkarılan yeni kanunlar, gerekse yapılan birçok değişiklikler dolayısıyla; bu Kanunun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, bazı maddeleri de uygulanmaz duruma gelmiştir.

2. Kanunun tedvin olunduğu yıllarda Türk toplumu Hükümetine bağlı statik bir durumda idi. Bu yıllarda Zabitanın statükoyu muhafaza etme görevleri ağır bastığından Jandarmanın gerek yetkileri, gerekse teşkilatı bu esaslara göre düşünülmüştü. 1950 yılından sonra memleketimizde sosyal ve siyasi alanda büyük bir değişiklik olmuş (toplum hareketlenmesi ve siyasi etkinin tavizci bir tutum izlemesi gibi) 1960 sonrasında ki kıpırdanmalar, eylemler süregelmiş, nihayet anarşi ve terör büyük boyutlara ulaşmıştır.

Bu haller güvenlik kuvvetlerinin organize suç ve suçlularla mücadele etme zorunluğunu getirmiştir. Güvenlik güçleri;

- a) Hareketlenen topluma, statik toplum teşkilatı ile ayak uydurmaya çalışmıştır.
- b) Organize suçların takibinde teşkilat, eğitim ve taktik yetersiz kalmıştır.
- c) Anarşinin doğmasında büyük bir payı bulunan siyasi etki ile hareketleri kısıtlanmış görevini kanunlar çerçevesinde yapabilme olanağını bulamamıştır.

3. Bu nedenle; günümüzün koşullarına, memleketimizin sosyal, kültürel ve ekonomik yönden yaptığı büyük hamlelere paralel olarak Jandarma Teşkilatının da, Teşkilat ve Görev Kanunu yönünden daha yeterli, güçlü ve modern bir hale getirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çalışmalarımızda, Jandarma Teşkilatına görev, yetki ve sorumluluk bakımından günün ve geleceğin koşullarına uyabilecek bir hüviyet kazandırarak olaylara süratle ve elastik bir şekilde müdahale edebilecek bir yapıya kavuşturmayı ve ayrıca Jandarmanın kanunlarla tespit edilmiş bulunan görevlerini yaparken hiçbir tesir altında kalmamasını sağlamak ilke olarak kabul edilmiştir.

Bu amaçla; Avrupa devletlerindeki bütün Jandarma teşkilatlarının görev kanunları, kuruluş ve konuşları, çalışma prensipleri gözden geçirilmiştir. Bilhassa her yönden çok üstün düzeyde bulunan Fransız ve İtalyan Jandarma Teşkilatları örnek alınarak, onların teşkilat ve görev kanunları ile nizamnameleri detaylı incelenmiş, bağlılık durumları, teşkilat ve kuruluşları, kanunî görevleri, ilgili bakanlık ve alt kademeleri ile olan vazife münasebetleri, yetki ve sorumlulukları gözden geçirilmiştir.

Yapılan bu çalışmalar sonunda Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının da Fransız ve İtalyan jandarmaları gibi her yönden üst düzeye getirilebilmesi için; bağlılık durumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili bakanlıklar ve alt kademeleri ile olan vazife münasebetlerinin yeniden düzenlenmesi ve bu esasların yeni hazırlanan Jandarma Kanununda yer alması uygun ve faydalı görülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Gelişen toplumumuzun ihtiyaçlarına artık cevap veremez hale gelmiş bulunan 1706 sayılı Jandarma Kanunu yerine uygulanacak hükümlerin içeriği belirtilmektedir.

Madde 2. — Kanunun kapsamı ortaya konulmaktadır.

Madde 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının genel tanımı yapılmakta, görevi ve niteliği belirtilmektedir.

Madde 4. — Jandarma Genel Komutanlığının yapısal durumu ile bağlı olduğu merciler vurgulanmaktadır.

Madde 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatını oluşturan üniteler açıklanarak, bunlara ait kadro, konuş ve kuruluşların nasıl düzenleneceği ortaya konulmaktadır.

Madde 6. — Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumlulukları belirtilmektedir.

Madde 7 - 8. — Jandarmanın mülkî, adlî askerî ve diğer görevleri genel olarak zikredilip, 8 inci madde ile Jandarmanın sefer görevlerinin neler olacağı gösterilmektedir.

Madde 9. — Jandarmanın aslî görevini en iyi şekilde yapmasını sağlamak için ek görev verilemeyeceği ancak yönetimdeki katkı ve özellikleri nedeniyle vali ile kaymakamlığa vekâlet edebilmeleri sağlanarak yönetimdeki sakıncalar giderilmektedir.

Madde 10 ve 11. — Jandarmanın görev ve sorumluluk sahası zikredilip hangi hallerde, nasıl silah kullanılabileceği gösterilmektedir.

Madde 12. — Kanun ve nizamların Jandarmaya tevdi ettiği görevlerin ifasında; güvenlik birliği bulunan il jandarma alay komutanlıkları ile ast kademelerinin mahallî en büyük mülkî amirine bağlı olduğu, bu ünitelerin sevk ve idare, disiplin, eğitim, özlük hakları ve lojistik faaliyetlerin yürütülmesi bakımından askerî amirlerine karşı sorumlu bulundukları, kanun ve nizamlarda zikredilen hususlarda ilgili makamların haklı isteklerini yerine getirmekle yükümlü tutuldukları, bu kademelerin istekleri ne şekilde yerine getirecekleri belirlenerek sorumlulukların nasıl doğacağı gösterilmektedir.

Madde 13. — Genel Güvenlik Kuvveti bulunan Jandarma ve Emniyet Teşkilatının işbirliği ve yardımlaşması esasları açıklanmaktadır.

Madde 14, 15, 16. — Jandarma Teşkilatını meydana getiren personelin kimlerden oluştuğu, nasıl yetiştirildikleri kendi kaynaklarından karşılanamayanların sağlanma şekli ile bunların yükselme, atanma ve yer değiştirme, sicil, izin ve ödül prensipleri vazedilmektedir.

Madde 17, 18, 19. — Jandarma personelinin; disiplin cezası verilme, yargılanma, açığa alınma, görevden uzaklaştırma ve işten el çektirilmelerine ait kurallar belirlenmekte olup, adlî hizmet icra eden ilçe Jandarma Bl. K. ları ile zorunlu hallerde bu tür bir görev yapan İl Jandarma Alay Komutanlarıyla yardımcıların haiz oldukları makam ve memuriyetin özelliği gözönünde tutularak haklarında hâkimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usullerinin uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.

Madde 20, 21, 22, 23, 24, 25. — Malî hükümleri kapsamaktadır.

Madde 26. — Bu Kanunla getirilen hükümlerin uygulanış şekil ve suretlerini gösterir Yönetmeliğin 6 ay içinde çıkarılacağı kaydedilmektedir.

Madde 27, 28, 29. — Yürürlükten kaldırılan hükümler ile bu Kanunun yürürlüğe girme zamanı ve yürürlükte kalması belirlenmektedir.

TC
Danışma Meclisi
Millî Savunma, İçişleri ve
Dışişleri Komisyonu
Sayı : 97

11 Mayıs 1982

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı» hakkında Başkanlıkça Komisyonunuz görüşünün alınması uygun görüldüğünden söz konusu tasarının 5 inci, 20 nci, 21 inci, 22 nci, 23 üncü 24 üncü ve 25 inci maddeleri hakkında Komisyon görüşünüzün Danışma Meclisi İçtüzüğü'nün 33 üncü ve 36 ncı maddeleri gereğince Komisyonumuza bildirilmesini saygılarımla arz ve rica ederim.

Eşref AKINCI
Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri
Komisyonu Başkanı

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC
Danışma Meclisi
Bütçe - Plan Komisyonu
Esas No. : 1/424
Karar No. : 50

16 Haziran 1982

MILLÎ SAVUNMA, İÇİŞLERİ VE DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.5.1982 gün ve 96 sayılı yazınız,

İlgi yazınızda «Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanun Tasarısı»nın Komisyonunuzda incelendiği, ancak İçtüzüğü'nün 33 ve 36 ncı maddeleri gereğince Komisyonumuzun görüşüne ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Adı geçen tasarının Komisyonumuzu ilgilendiren maddeleri, Komisyonumuzun 8 - 9 Haziran 1982 günlü 64 ve 65 inci birleşimlerinde Hükümet temsilcisinin de katılmasıyla görüşülmüştür.

Tasarının Komisyonumuzu ilgilendiren maddesinde, madde metninde geçen «Seferde» kelimesine genişlik ve anlam kazandırmak için «ve olağanüstü» durumlarda ibaresi eklenmiş, diğer maddelerde geçen «seferde» deyimine de aynı ibarenin eklenmesinin Komisyonumuzca tavsiyesine karar verilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sonunda, ilgili maddelerin aşağıda yer aldığı biçimde düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Madde 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı; Sabit Seyyar (Sınır), Komando, Eğitim ve Öğretim Birlikleri ile destek ünitelerinden oluşur.

Teşkilatın ayrıntıları; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir. Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş ve kadroları ile konuş yerleri; İçişleri Bakanlığınca düzenlenir. Ancak, seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrinde görev alacak birliklerle, Jandarma Eğitim, Komando ve Toplu Birliklerinin kuruluş, konuş ve kadrolarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının tasvibi alınır.

Genel güvenlik ve asayişle görevli Jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının saptanmasında zorunlu haller dışında, mülkî taksimat gözönünde bulundurulur.

MALİ HÜKÜMLER :

Madde 20. — Jandarma Genel Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve bu Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir.

Madde 21. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerini ve Millî Savunma Bakanlığınca sağlanacak silah ve mühimmatını kendi bütçesinden karşılar.

Seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrine girecek jandarma birliklerinin her türlü ihtiyaçları (sefer stokları dahil) emrine gireceği Kuvvet Komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca sağlanır.

Madde 22. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli bu kanunla getirilen hakların yanı sıra, özlük hakları bakımından, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

Madde 23. — Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 24. — Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 25. — Tasarının 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Turgut KUNTER
Başkan

Tandoğan TOKGÖZ
Başkanvekil

Cemil ÇAKMAKLI
Sözcü

Tülay ÖNEY
[Kâtip

Yavuz ALTOP
Üye

Fuat AZGUR
Üye

Muhsin Zekai BAYER
Üye

Orhan BAYSAL
Üye

Ahmet Senvar DOĞU
Üye

Akif ERGİNAY
Üye

Azmi ERYILMAZ
Üye

Abdurrahman Ali GİRMEN
Üye

İbrahim GÖKTEPE
Üye

Özer GÜRBÜZ
Üye

Turhan GÜVEN
Üye

Beşir HAMİTOĞULLARI
Üye

Necmettin NARLIOĞLU
Üye

Nazmi ÖNDER
Üye

Muzaffer SAĞIŞMAN
Üye

Ahmet SAMSUNLU
Üye

Dündar SOYER
Üye

A. Lâmi SÜNGÜ
Üye

İbrahim ŞENOCAK
Üye

Cahit TUTUM
Üye

Şadan TUZCU
Üye

Bahtiyar UZUNOĞLU
Üye

Osman YAVUZ
Üye

Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi

Millî Savunma, İçişleri ve

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/424

Karar No. : 60

6 Temmuz 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı ve gerekçesi, ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de katılmaları ile Komisyonumuzca incelenip görüşüldü.

Tasarının tümü ve maddeleri ayrı ayrı tartışıldı.

1706 sayılı Jandarma Kanununun günün gereklerine uymadığı yeniden düzenlenmesi gerektiği yolundaki hükümet gerekçesi komisyonumuzca da benimsendi. Ancak tasarının, Jandarma Teşkilatının gerek İçişleri Bakanlığıyla, gerek mülki idare amirleri ile ilişkilerinde gelecekte ciddi sorunlar yaratabilecek nitelikte olduğu görülmüştür.

Tasarıda Jandarma Teşkilatının bir askerî kuruluş olduğu noktasından hareket edilmiş, bakanlık ve mülki idare ile ilişkileri bu açıdan düzenlenmiştir. Jandarmanın bir iç güvenlikle görevli kuruluş olduğu daima ikinci plana alınarak düzenleme yapılmıştır. Yurdumuzda kamu düzen ve güvenliğini korumak İçişleri Bakanının görevidir. Bu görev 5442 sayılı Yasa hükümleri ile il sınırları içinde Valiye, ilçe sınırları içinde Kaymakama verilmiştir. Kamu düzen ve güvenliğini sağlamakla görevli Vali ve Kaymakam bu görevi Emniyet ve Jandarma eliyle yürütmektedir. Bu nedenle 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 nci maddesi valinin il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri olduğunu hüküm altına almıştır. Anılan yasanın 32 nci maddesi de kaymakam için aynı hükmü getirmiştir. Getirilen tasarıda ise Jandarma Teşkilatının mülki idare ile ilişkileri düzenlenirken, mülki idare amirlerinin, suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenliğini sağlamak görevleri ile, buna paralel olarak düzenlenen genel ve özel kolluk kuvvetlerinin amiri olma vasıfları ile bağdaşmayan, hükümler getirmiştir. Günümüzde demokratik düzene geçme hazırlığı içindeyiz. Demokratik düzende sivil otoritenin esas olması gerekir. Yurt içinde devleti temsil eden ve kamu düzen ve güvenliğini sağlama görevi olan vali ve kaymakamın, bu yetkilerini zaafa uğratacak, tasarruflardan kaçınılması gerekeceği kanısına varılmıştır. Vali ve Kaymakamın yukarıda belirlenen görevleri devam ederken, genel ve özel kolluk kuvvetlerinin amiri olma yetkisi yasal olarak devam ederken, bu görev ve yetkinin kırsal alanda muhatabı olan jandarma teşkilatının, yeniden düzenlenmesinde, mülki idare ile organik bağının koparılması mülki idarenin bu görev ve yetkinin sona erdirilmesi ile mümkündür. Bu da iç güvenlik yanında idari yapının yeniden düzenlenmesini gerektirir. Bu yapılmadan jandarma teşkilatının, dış güvenlikle görevli askerî birlikler gibi düzenlenmesi komisyonumuzca mümkün görülmemiştir.

Yukarıda belirttiğimiz genel gerekçenin ışığında tasarının maddelerine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi redaksiyon hatalarının düzeltilmesi ile aynen kabul edilmiştir.

2 nci madde kanunun, jandarma karargâh, birlik ve kurumlarında hizmet gören personel yanında, karargâh birlik ve kurumları da kapsamına aldığını belirtecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi redaksiyon hatalarındaki düzeltmeler yanında, maddede geçen «görevli ve yükümlü» tabiri «görevli ve yetkili» olarak değiştirilmiş ve böylece kabul edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesinde Jandarma Genel Komutanlığının, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerinin ifası yönünden İçişleri Bakanına bağlı olduğunu belirlemiştir. Bu bağlılık şeklinin gelecekte büyük sakıncalar yaratacağı sonucuna varılmıştır. Teşkilat Bakanın şahsına bağlandığında, illerle Jandarma ile ilgili yazışmaların tamamını bizzat Bakanın imzalaması, illerden yazılan bütün yazıların Bakanın şahsına yazıl-

ması gerekir. Bu fiilen mümkün değildir. Ayrıca Başbakanlığa bağlı bir kuruluş hariç, yurdumuzda Bakanların şahsına bağlı bu tür teşkilat yoktur. Bu nedenle Genel Komutanlığın Bakanlığa bağlanması esası getirilmiş, ancak Genel Komutanın Bakanlığın alt kademeleri ile ilişkilerinde herhangi bir pürüz yaratmamak için Genel Komutanın Bakana karşı sorumlu olacağı hükmü maddeye eklenmiştir. Maddede geçen «emniyet» kelimesi «Genel güvenlik» olarak değiştirilmiş Genelkurmay Başkanlığına bağlı görevlere «sefer görevleri» ilave edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi Bütçe - Plan Komisyonuna değiştirilerek kabul edilen şekli ile benimsenmiştir.

Tasarının 6 ncı maddesi redaksiyon hatalarının düzeltilmesi ile aynen benimsenmiştir.

Tasarının 7 nci maddesinin başlığı ve 1 inci fıkrası «Jandarmanın görevleri» olarak değiştirilmiş, 8 inci maddede jandarmanın «sefer görevleri», «seferde ve olağanüstü durumlarda görevleri» olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 9 uncu maddesi redaksiyon düzeltmeleri ile aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 10 uncu maddesi, il, ilçe ve bucak teşkilatı bulunmayan fakat polis teşkilatı kurulmuş bulunan belediye hudutları içinde jandarmanın görev alanı haline getirmiştir. Bu sakıncayı gidermek için madde yeniden düzenlenmiş, il, ilçe, bucak ve kasabaların belediye hudutları dışında kalan alan, jandarmanın görev ve sorumluluk haline getirilmiş, ancak henüz polis teşkilatı kurulmayan ilçe, bucak ve kasabaların belediye hududunda 5 yılı geçmemek üzere jandarmanın görev ve yetkilerinin devam etmesi esası benimsenmiştir. Anılan belediye hudutlarında 5 yıl içinde polis teşkilatının kurulması amaç haline getirilmiştir.

Tasarının 11 inci maddesi aynen, 12 nci maddesi redaksiyon hataları düzeltilerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 13 üncü maddesinde polis ve jandarmanın yetersiz kalmaları halinde, birbirlerinin sorumluluk bölgesinde görevlendirilmeleri için Mülkî İdare Amirlerinin istekte bulunması öngörülmektedir. Görevlendirecek makam belirgin değildir. Madde Komisyonumuzca incelenmiş, genel ve özel kolluk kuvvetlerinin amiri olan ve kamu düzen ve güvenliğini sağlama görevi verilmiş olan Mülkî Amirin gerektiğinde polis ve jandarmayı birbirlerinin sorumluluk bölgesinde bizzat görevlendirebilmesi esası getirilmiştir.

Tasarının 14 ve 15 inci maddeleri redaksiyon düzeltmeleri ile kabul edilmiştir.

Tasarının 16 ncı maddesinin, valilerin statüsünü zedelediği, İl İdaresi Kanunu ile valiye verilen görev yetki ve sorumlulukla bu maddenin bağdaşmadığı kanısına varılarak madde yeniden düzenlenmiştir. İl jandarma alay komutanı atanmadan önce ilgili valinin görüşünün alınması esası getirilmiştir. İlın genel ve özel kolluk kuvvetlerinin amiri olan ve kamu düzen ve güvenliğini sağlama görevi verilen valinin bu görevi yürütmek için gönderilen il jandarma alay komutanı hakkında varsa bir görüş bildirmesi, hizmetin geleceği açısından gerekli görülmüştür. Bu görüş bildirme atamaya engel olmayacağı gibi, genel komutanlığın yapacağı tayinde, valinin ne düşündüğünü bilmesinin yararlı olacağı kanısına varılmıştır. İl jandarma alay komutanlığı emrine atanan personelin görev yerlerinin belirlenmesinde tasarıda valinin görüşü alınarak alay komutanının onayı esası getirilmiştir. Bu durum, valilik görevinin statüsü ile bağdaşmayacağı gibi emrinde çalışan kişiye görüş bildirme gibi idarî yapıya ters düşen bir durum yaratmıştır. Bu durumu düzeltmek için tasarıda, il jandarma alay komutanının teklifi ve valinin onayı ile görev yerinin belirlenmesi usulü getirilmiştir.

Tasarının 17 nci maddesinde, mülkî amirlerin denetlemeleri sırasında disipline aykırı durumlarını gördüğü kişiler hakkında yetkili disiplin amirinden disiplin soruşturması açılmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini isteme esası getirilmiş ve redaksiyon hataları düzeltilerek madde kabul edilmiştir.

Tasarının 18 ve 19 uncu maddeleri aynen 20, 21 ve 22 nci maddeleri Bütçe Plan Komisyonunda kabul edilen şekli ile 23, 24, 25, 26, 28 ve 29 uncu ve geçici 1 inci maddede aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 27 inci maddesi redaksiyon hataları düzeltilerek benimsenmiştir.

Tasarıya ayrıca Deniz Birlik Tesislerinin sahil güvenlik komutanlığının kurulmasından sonraki durumunu düzenleyen geçici 2 nci madde eklenmiştir.

Tasarı Komisyonumuzcada oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı ile ilgili bu raporumuz Danışma Meclisi Başkanlığına saygı ile sunulur.

Eşref AKINCI
Başkan

Abdullah Asım İĞNECİLER
Başkanvekili

Halil İbrahim KARAL
Sözcü

Remzi BANAZ
Kâtip

E. Yıldırım AVCI
Üye
İmzada bulunamadı

Ender CİNER
Üye
İmzada bulunamadı

İsmail Hakkı DEMİREL
Üye

Ali DİKMEN
Söz hakkım saklıdır
Üye

Adnan ERSÖZ
Üye

Abbas GÖKÇE
Muhalefetim vardır
Üye

Avni MÜFTÜOĞLU
Üye
Söz hakkım saklıdır

Fahri ÖZTÜRK
Üye

Aydın TUĞ
Üye

Namık Kemal YOLGA
Üye

Halit ZARBUN
Üye
İmzada bulunamadı

KARŞI OY GEREKÇESİ

1. Usule İlişkin İtirazlarımız :

Jandarma; kanun, nizam ve bunlara dayanan hükümet emir ve kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili bulunan silahlı ve askeri bir genel güvenlik kuvvetidir.

Askerî görevi dışında, zabıta olarak, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile bir çok yasaların jandarmaya verdiği Zabıta (kolluk) ve adli görevleri vardır. Bu sebeple jandarmayı sadece bir asker veya zabıta görevlisi gibi mütalaa ederek, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun, yalnız komisyonumuzda incelenmesinde isabet yoktur. Bu bir eksikliktir. Jandarmayı adliyeden uzak, adliyeyi jandarmasız düşünmek mümkün değildir. Bu bakımdan Adli görevi gözden kaçırılmayarak, kanunun hazırlanışında, yasa tasarısının Adalet Komisyonununda da görüşülmesi zorunlu iken, bu husus Başkanlık Divanınca gözden kaçırılmış ve bu yoldaki önerimiz Komisyonumuzca da kabul edilmemiştir.

2. Esasa İlişkin İtirazlarımız :

a) Kanun Sistematiği...

Bilindiği gibi, kanunların yapılışında belli bir şekil ve sistematiği gözden kaçırmamak gerekir. Başbakanlığın 30.4.1982 gün ve 18/196 - 666/03871 sayılı yazılarında da bu husus açıkça belirlenmiştir. İncelemekte olduğumuz 29 esas 2 geçici maddeli kanun, çok önemli temel bir kuruluş kanunudur. Bu kanun içinde, jandarmanın teşkilâtı, görevi, yetkileri, personel işleri vedeğişik konular hükme bağlanmıştır. Bu temel konular gözönünde bulundurularak kanunun bölümlere, bölümlerin kısımlara ayrılması ve her bölüm ve kısım için ayrı ayrı başlıkların konulması gerekirdi. Bu hal hem kanunda gereksiz tekrerrürleri önleyecek, hem de uygulayıcı açısından kolaylık sağlayacaktı... Bu gözden kaçırıldığı için kanunun yapısında bir ahenk sağlanamamış, rastgele kenar başlıkları altında sıralanan maddelerde düzensizlik ve tekrerrür önlenememiştir. Mesele «TANIM» kenar başlığını taşıyan 3 üncü madde tanımdan çok jandarmanın genel görevini belirlemektedir. Oysa jandarmanın bu görevleri 7 ve müteakip maddelerde tekrarlanmıştır.

b) Kanun Maddeleri...

— Kanun tasarısının 2 nci maddesi «Bu kanun jandarma karargâh, birlik ve kurumlarında hizmet gören personeli kapsar» biçiminde düzenlenmiştir. Halbuki bu kanun sadece personel hakkında değil, karargâh, birlik ve birlikte yapılan işlemler, burada bulunanların görev ve yetkileri de bu kanun kapsamı içindedir. Bu durumda kanunun 2 nci maddesinin şöyle olması gerekirdi. «Jandarma karargâh, birlik ve kurumları, bunların görev ve yetkileri ile bu yerlerde hizmet gören, personel hakkında bu kanun hükümleri uygulanır»

— Tasarının 3 üncü maddesi jandarmayı tarif amacı ile konulmuştur. Ancak bu maddede tariftan çok jandarmanın görevi anlatılmaktadır. Görev 7 ve müteakip maddelerde de aynen öngörüldüğünden tekrerrürün önlenmesi için bu maddenin çıkarılması gerekir.

— Tasarının 7 nci maddesinin (a) bendinde jandarmanın «Mülki görevleri» başlığı altında bu görevin ne olduğu şöyle anlatılmıştır :

«Kamu düzenini korumak, kamu güvenliğini, huzur ve sükûnunu sağlamak ve suç işlenmesini önlemek için gereken tedbirleri almak ve uygulamak»

Dikkat buyurulursa bu görevin mülki bir görev olmayıp, bir zabıta görevi, bir kolluk görevi bulunduğu hemen anlaşılmaktadır. Zaten yasalarda jandarmaya verilmiş hiç bir mülki görev yoktur. Mülki görev valî, kaymakam ve bucak müdürü gibi Devlet memurlarına verilmiş görevlerdir. Jandarmanın askerî, adli ve zabıta (kolluk) görevinden başka bir mülki görevi bulunmadığına göre bunun «a. Zabıta Görevleri» şeklinde düzeltilmesi gerekir.

— Tasarının 11 inci maddesinin 2 nci satırının sondan evvelki «aynen» kelimesi gereksizdir, fuzulîdir çıkarılması gerekir.

— Tasarının 18 inci maddesinin kenar başlığı ve madde içerisinde geçen «açığa çıkarılma» deyimî, birçok kanunlarda «açığa alınma» şeklinde geçmekte ve uygulamada da bu tabir kullanılmaktadır. Bu yanlış deyim bir tek kanunda yer alışı, aynı hatanın sürdürülmesini gerektirmeyeceğinden «açığa çıkarılma» deyiminin «açığa alınma» şeklinde düzeltilmesi doğru olur.

Yukarıda arz ve izah olunan nedenlerle komisyon raporu ve tasarının belirlenen kesimlerine karşıyım.

Abbas GÖKÇE

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının görevine, yetki ve sorumluluklarına, hizmetin gerektirdiği bağıllık ve ilişkilere, teşkilat, konuş, personel kaynakları ve yetiştirilmesi ile bütçesine ve görev özelliğinden doğan özlük işlerine ait esas ve usulleri düzenler.

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Kanun; jandarma karargâh, birlik ve kurumlarında hizmet gören personeli kapsar.

Tanım :

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması; yurdun genel güvenlik ve asayiş ile kamu düzeninin korunması ve kaçakçılığın men, takip ve tahkikine ilişkin kanun ve nizamlar ile bunlara dayanan hükümet emir ve kararlarını uygulamakla görevli ve yükümlü bulunan silahlı ve askerî bir genel güvenlik kuvvetidir.

Bağıllık :

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, eğitim ve öğretim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanına bağılıdır.

Teşkilat ve Konuş :

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı, genel olarak güvenlik, sınır ve deniz birlikleri ile eğitim birlikleri ve destek ünitelerinden oluşur.

Teşkilatın ayrıntıları, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş, konuş ve kadrolarının tespiti İçişleri Bakanlığınca yapılır. Ancak, seferde diğer kuvvetler emrinde görev alacak birliklerle, jandarma eğitim, komando ve toplu birliklerinin kuruluş, konuş ve kadrolarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının tasvibi alınır.

Genel güvenlik ve asayişle görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının saptanmasında, zorunlu haller dışında, mülki taksimat gözönünde bulundurulur.

Jandarma Genel Komutanının Görev ve Sorumluluğu :

MADDE 6. — Jandarma Genel Komutanı, barışta tüm jandarmanın; seferde ise kuvvet komutanlıkları emrine girmeyen jandarma birlik ve kurumlarının komutanı olup jandarma teşkilatının sevk ve idaresinden, jandarmaya verilmiş bulunan barış ve sefer görevlerinin yeterlikte yürütülmesi için teşkilatı her bakımdan hazır bulundurmaktan ve tüm görevlerin kanun ve nizamlar çerçevesinde yapılmasının sağlanmasından sorumludur.

Jandarmanın Barış Görevleri :

MADDE 7. — Jandarmanın barış görevleri :

a) Mülki görevleri :

Kamu düzenini korumak; kamu güvenliğini, huzur ve sükûnunu sağlamak ve suç işlenmesini önlemek için gereken tedbirleri almak ve uygulamak,

MİLLÎ SAVUNMA, İÇİŞLERİ VE DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Bu kanun, Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının görev, yetki ve sorumluluklarına, hizmetin gerektirdiği bağlılık ve ilişkilere, teşkilat konusu, personel kaynakları ve yetiştirilmesi ile bütçesine ve görev özelliğinden doğan özlük işlerine ait esas ve usulleri düzenler.

Kapsam :

MADDE 2. — Bu kanun, jandarma karargâh, birlik ve kurumları ile buralarda hizmet gören personeli kapsar.

Tanım :

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, yurdun genel güvenlik ve asayişi ile kamu düzeninin korunması ve kaçakçılığın men, takip ve tahkikine ilişkin kanun ve nizamlar ile bunlara dayanan hükümet emir ve kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili bulunan, silahlı ve askerî bir genel güvenlik kuvvetidir.

Bağlılık :

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, eğitim ve öğretim ve sefer görevleri bakımından Genelkurmay Başkanlığına, genel güvenlik ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Ancak Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur.

Teşkilat ve Konuş :

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı: Sabit, Seyyar (sınır), Komando, Eğitim ve Öğretim Birlikleri ile destek birliklerinden oluşur.

Teşkilatın ayrıntıları; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir. Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş ve kadroları ile konuş yerleri, İçişleri Bakanlığınca düzenlenir. Ancak, seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrinde görev alacak birliklerle, Jandarma eğitim, Komando ve toplu birliklerinin kuruluş, kadro ve konuşlarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının tasvibi alınır.

Genel güvenlik ve asayişle görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının saptanmasında zorunlu haller dışında, mülki taksimat gözönünde bulundurulur.

Jandarma Genel Komutanının Görev ve Sorumluluğu :

MADDE 6. — Jandarma Genel Komutanı; barışta tüm jandarmanın, seferde kuvvet komutanlıkları emrine girmeyen jandarma birlik ve kurumlarının komutanı olup jandarma teşkilatının sevk ve idaresinden, jandarmaya verilmiş bulunan barış ve sefer görevlerinin yürütülmesi için teşkilâtı her bakımdan hazır bulundurmaktan ve tüm görevlerin kanun ve nizamlar çerçevesinde yapılmasından sorumludur.

Jandarmanın Görevleri :

MADDE 7. — Jandarmanın görevleri :

a) Mülki görevleri :

Kamu düzenini korumak, kamu güvenliğini, huzur ve sükununu sağlamak ve suç işlenmesini önlemek için gereken tedbirleri almak ve uygulamak,

(Hükümetin Teklifi)

b) Adli görevleri :

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri ifa etmek; ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin dış korunmalarını sağlamak,

c) Askeri görevleri :

Askeri kanun ve nizamlarla kendisine verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri :

Bu Kanunda belirtilen görevlerin dışında kalan ve diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarında gösterilen hizmetleri yerine getirmektedir.

Jandarmanın Sefer Görevleri :

MADDE 8. — Jandarma birlikleri, seferde bir bölümü ile diğer kuvvet komutanlıkları emrine girer ve kalan bölümü ile de Jandarma Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

Hizmet Sınırı :

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının öngörmediği hiçbir görev jandarmadan istenemez ve jandarma hiçbir sebeple asli görevinin dışında kullanılamaz. Ancak, jandarma subayları valilik ve kaymakamlığa, jandarma astsubayları ise, bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekalet edebilirler.

Jandarmanın Görev ve Sorumluluk Sahası :

MADDE 10. — İl, ilçe ve bucak belediye hudutları dışında kalan yerler jandarmanın görev ve sorumluluk sahasıdır.

Silah Kullanma Yetkisi :

MADDE 11. — Jandarma, kanun ve nizamların güvenlik kuvvetleri ile Silahlı Kuvvetlere tanıdığı silah kullanma yetkilerine aynen sahiptir.

Güvenlik Hizmeti ile Görevlendirilecek Jandarma Birliklerinin İlgili Makamlarla İlişkileri, Birlikte Çalışma ve İşbirliği Esasları :

MADDE 12. — İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri, yurdun genel güvenlik ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasına ilişkin kanun ve nizamların jandarmaya yüklediği görevlerin yapılması yönünden mahallin en büyük mülkiye amirine bağlıdır.

Ancak, bu komutanlıklar; maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ve lojistik faaliyetlerinin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludur.

İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının jandarmaya yüklediği görevlerin yapılmasında en büyük mülki amir dışında hiçbir makama bağlı olmayıp, ilgili makamların mevzuata uygun olarak yapacakları istekleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

İçişleri Bakanlığı ile askerî ve adli makamlar hariç olmak üzere, diğer bakanlıklarla kamu kurumlarının mahalli birimleri isteklerini mülki makamlar kanalı ile jandarmaya yazılı olarak iletirler. Acele hallerde istekler sözlü olarak yapılabilir. Ancak, bu istek en kısa zamanra yazı ile teyid edilir. İstekte bulunan makamlar, jandarmanın icraatına müdahalede bulunamazlar. Adli makamların Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca haiz oldukları yetkiler saklıdır.

(Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

b) Adli görevleri :

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri ifa etmek, ceza infaz kurumları ile tutuk evlerinin dış korunmalarını sağlamak,

c) Askerî görevleri :

Askerî kanun ve nizamlarla kendisine verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri :

Bu kanunda belirtilen görevlerin dışında kalan ve diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarında gösterilen hizmetleri yerine getirmektir.

Jandarmanın Seferde ve Olağanüstü Durumlarda görevleri :

MADDE 8. — Jandarma birlikleri, seferde ve olağanüstü durumlarda bir bölümü ile diğer kuvvet komutanlıkları emrine girer; kalan bölümü ile Jandarma Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

Hizmet Sınırı :

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının öngörmediği hiç bir görev Jandarmadan istenemez ve Jandarma hiç bir sebeple aslı görevinin dışında kullanılamaz. Ancak, Jandarma subaylarına valilik ve kaymakamlığa, jandarma astsubaylarına da, bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekâlet görevi verilebilir.

Jandarmanın Görev ve Sorumluluk Sahası :

MADDE 10. — İl, ilçe, bucak ve polis teşkilatı bulunan kasabaların belediye hudutları dışında kalan yerler, jandarmanın görev ve sorumluluk alanıdır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte polis kuruluşu bulunmayan ilçe, bucak ve kasabaların belediye hudutları içinde, jandarmanın görev ve sorumluluğu devam eder. Ancak bu süre 5 yılı geçemez.

Silâh Kullanma Yetkisi :

MADDE 11. — Tasarının onbirinci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Güvenlik Hizmeti ile Görevlendirilecek Jandarma Birliklerinin İlgili Makamlarla İlişkileri, Birlikte Çalışma ve İşbirliği Esasları :

MADDE 12. — İl Jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri, yurdun genel güvenlik ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasına ilişkin kanun ve nizamların jandarmaya yüklediği görevlerin yapılması yönünden mahallin en büyük mülki amirine bağlıdır.

Ancak, bu komutanlıklar, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin eğitim, özlük hakları ve lojistik faaliyetlerinin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludurlar.

İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının jandarmaya yüklediği görevlerin yapılmasında en büyük mülki âmir dışında hiç bir makama bağlı olmayıp, ilgili makamların mevzuata uygun olarak yapacakları istekleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

İçişleri Bakanlığı ile askerî ve adli makamlar hariç olmak üzere, diğer bakanlıklarla kamu kurumlarının mahalli birimleri isteklerini mülki makamlar kanalı ile Jandarmaya yazılı olarak iletirler. Acele hallerde istekler sözlü olarak yapılabilir. Ancak, bu istek en kısa zamanda yazı ile teyid edilir. İstekte bulunan makamlar, Jandarmanın icraatına müdahalede bulunamazlar. Adli makamların Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca haiz oldukları yetkiler saklıdır.

(Hükümetin Teklifi)

İstek, kanun ve nizamlara aykırı ve jandarmanın görevi ile ilgili değil ise, jandarma komutanı bu isteği yerine getirmez. Durumu gerekçesini belirterek istekte bulunan makama ve kendi amirine bildirir. İstekte bulunan makam durumun acil ve isteğin yapılmasından doğacak sorumluluğun kendisine ait olduğunu yazılı olarak bildirirse (isteğin yapılmasının suç teşkil etmediği hallerde) bu istek hemen yerine getirilir.

İsteğin haksız ret edildiği kanıtlanırsa, ilgili jandarma komutanı sorumlu tutulur.

Jandarma komutanları, belirlenen zamanlarda, mahallî, mülkî amirlere yönen güvenlik ve asayiş, alınan ve alınması istenilen önlemler konusunda bilgi verirler ve bu görüşmelerde alınan karar ve verilen emirler doğrultusunda faaliyetlerini düzenlerler.

Güvenlik Kuvvetlerinin İşbirliği ve Yardımlaşması :

MADDE 13. — Genel güvenlik ve asayiş görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkiki görevlerinin ifası sırasında, gereken hallerde jandarma ve polis işbirliği yapar.

Jandarma veya emniyet teşkilatı, kendi sorumluluk bölgelerinde yetersiz kaldıkları hallerde, mülkî idare amirlerinin isteği üzerine, birbirlerinin sorumluluk bölgelerinde görevlendirilebilirler.

Personel Kaynakları :

MADDE 14. — Jandarmanın personel kaynakları :

- a) Jandarma Genel Komutanlığı personeli subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.
- b) Jandarma subay ve astsubayları, Kara Kuvvetlerinde olduğu gibi sınıflara ayrılır,
- c) Jandarma subayları Kara Harp Okulundaki öğrenimden sonra, Piyade Okulunda temel kursa tabi tutulur. Bunu takiben Jandarma Okulunda öğrenim görür.
- d) Jandarma Genel Komutanlığında bulunan diğer sınıf subayları ile astsubayların yetiştirilmesinde 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 15. — Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı; Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ve kendi kuvvetleriyle irtibatları saklı kalmak kaydıyla diğer kuvvet komutanlıklarından sağlanabilir.

Yükselme, Atanma, Yer Değiştirme, Sicil, İzin ve Ödül :

MADDE 16. —

a) Yükselme :

Jandarma subay, astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının yükselmeleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına, sivil memurlarınki ise, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılır.

b) Atanma ve yer değiştirme :

Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının ihası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı kararname ile,

Jandarma generallerinin atanması; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı kararname ile,

Asteğmen - albay (albay dahil) jandarma subayları ile astsubay ve uzman jandarma çavuşların atanmaları Jandarma Genel Komutanınca,

Yapılır.

(Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

İstek, kanun ve nizamlara aykırı ve Jandarmanın görevi ile ilgili değil, ise, jandarma komutanı bu isteği yerine getirmez. Durumu gerekçesini belirterek istekte bulunan makama ve kendi âmirine bildirir. İstekte bulunan makam durumun âcîl ve isteğin yapılmasından doğacak sorumluluğun kendisine ait olduğunu yazılı olarak bildirirse, isteğin yapılmasının suç teşkil etmediği hallerde, bu istek hemen yerine getirilir.

İsteğin haksız ret edildiği kanıtlanırsa, ilgili Jandarma Komutanı sorumlu tutulur.

Jandarma komutanları, belirlenen zamanlarda, mahallî mülkî âmirlere yörelin güvenlik ve asayiş, alınan ve alınması istenilen önlemler konusunda bilgi verirler ve bu görüşmelerde alınan kararlar ve verilen emirler doğrultusunda faaliyetlerini düzenlerler.

Güvenlik Kuvvetlerinin İş Birliği ve Yardımlaşması:

MADDE 13. — Genel güvenlik ve asayiş görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkiki görevlerinin ifası sırasında, gereken hallerde jandarma ve polis iş birliği yapar.

Jandarma veya emniyet teşkilatı, kendi sorumluluk bölgelerinde yetersiz kaldıkları hallerde, mülkî idare amirleri tarafından birbirlerinin sorumluluk bölgelerinde görevlendirilebilirler.

Jandarma Personeli ve Kaynakları :

MADDE 14. — Jandarmanın personeli ve kaynakları :

a) Jandarma Genel Komutanlığı personeli subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.

b) Jandarma subay ve astsubayları, Kara Kuvvetlerinde olduğu gibi sınıflara ayrılır,

c) Jandarma subayları Kara Harp Okulundaki öğrenimden sonra, Piyade Okulunda temel kursa tabi tutulur ve bunu takiben Jandarma Okulunda öğrenim görürler.

d) Jandarma Genel Komutanlığında bulunan diğer sınıf subayları ile astsubayların yetiştirilmesinde 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 15. — Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle irtibatları saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ile diğer Kuvvet Komutanlıklarından sağlanabilir.

Yükselme, Atanma, Yer Değiştirme, Sicil, İzin ve Ödül :

MADDE 16. —

a) Yükselme :

Jandarma subay, astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının yükselmeleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına, sivil memurlarınki ise, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılır.

b) Atanma ve yer değiştirme :

Jandarma Genel Komutanının atarması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

Jandarma generallerinin atanması; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

Asteğmen - albay (albay dahil) Jandarma subayları ile astsubay ve uzman jandarma çavuşların atanmaları Jandarma Genel Komutanınca, Yapılır.

(Hükümetin Teklifi)

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emrine atanan jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşların istihdam yerleri, hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları ve kurum amirlerince düzenlenir. Ancak, sabit jandarma birliklerinde il jandarma alay komutanlığı emrine atanan personelin görev yerlerinin tespitinde valilerin görüşü alınır.

Sivil memurların atanma ve yer değiştirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu hususta çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre İçişleri Bakanlığınca yapılır. Bu yetki Jandarma Genel Komutanına devredilebilir.

c) Sicil, izin ve ödül :

Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşların sicil izin ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu Kanuna ilişkin yönetmelik hükümlerine, sivil memurlarınki ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu konuda düzenlenen yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Disiplin ve Soruşturma Usulleri :

MADDE 17. — Jandarma personelinin :

- a) Disiplin yolu ile cezalandırılmaları kendi yetkili amirlerine aittir,
- b) İşledikleri disiplin suçları hakkında 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.
- c) Askeri Yargıya tabi suçların da haklarında 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa göre işlem yapılır.
- d) Mülki (idari) hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarda haklarında Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.
- e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda amir durumundaki kimseler (il jandarma alay komutanı ile kadrolu yardımcıları ve ilçe jandarma bölük komutanları) için hakimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usulleri uygulanır.
- f) Kişisel suçlarında umumî hükümlere göre işlem yapılır.

Açığa Çıkarılma ve Görevden Uzaklaştırma :

MADDE 18. — Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının açığa çıkarılmaları ile açığın kaldırılmasına ait işlemler 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları ve göreve başlatılmaları ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İşten El Çektirme ve Görevden Uzaklaştırma :

MADDE 19. — Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlar ile sivil memurlar :

- a) Askeri yargıya tabi suçlardan dolayı gerektiğinde, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 84 üncü maddesi hükmüne göre, nezdinde askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirince,
- b) 1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlar sebebiyle veya Memurin Muhakematı Hakkında Kanunun 12 nci maddesi hükmüne göre il jandarma alay karargâhı mensupları ile ilçe ve bucak jandarma teşkilatında görevli personel için; il jandarma alay komutanının teklifi üzerine vali tarafından, il jandarma alay komutanı için valinin teklifi, Jandarma Genel Komutanının uygun görmesi üzerine İçişleri Bakanınca,
- c) Ağır hapsi gerektiren cürümlerde; suç delillerinin elde edilmesini temin veya değiştirilmesini veya yok edilmesini önlemek bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanınca, Geçici süre ile işten el çektirilebilir veya görevden uzaklaştırılabilirler.

Bu tür işten el çekirtme veya görevden uzaklaştırmalar açığa çıkarma olmayıp, onun hukukî ve mali sonuçlarını doğurmaz.

(Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

Ancak, il jandarma alay komutanları atanmadan önce valinin görüşünü alır.

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emrine atanan jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşların istihdam yerleri, hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları ve kurum amirlerince düzenlenir. Ancak, sabit jandarma birliklerinde, il jandarma alay komutanlığı emrine atanan personelin görev yerlerinin tespiti, il jandarma alay komutanının teklifi, valinin onayı ile yapılır.

Sivil memurların atanma ve yer değiştirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu hususta çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre İçişleri Bakanlığınca yapılır. Bu yetki Jandarma Genel Komutanına devredilebilir.

c) Sicil, İzin ve Ödül :

Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşların sicil, izin ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu Kanuna ilişkin yönetmelik hükümlerine, sivil memurlarınki ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu konuda düzenlenen yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Disiplin ve Soruşturma Usulleri :

MADDE 17. — Jandarma Personelinin;

a) Disiplin yolu ile cezalandırılmaları kendi yetkili amirlerine aittir.. Mülki amirler denetlemeleri sırasında denetlediği kişiler hakkında disiplin soruşturması açılmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini ilgili komutandan isteyebilir.

b) İşledikleri disiplin suçları hakkında 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.

c) Askerî yargıya tabi suçlarında, haklarında 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununa göre işlem yapılır.

d) Mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarda haklarında Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda âmir durumunda olan il jandarma alay komutanı ile kadrolu yardımcıları ve ilçe jandarma bölük komutanları hakkında hâkimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usulleri uygulanır.

f) Kişisel suçlarında umumî hükümlere göre işlem yapılır.

Açığa Çıkarılma ve Görevden Uzaklaştırma :

MADDE 18. — Tasarının onsekizinci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşten El Çektirme ve Görevden Uzaklaştırma :

MADDE 19. — Tasarının ondokuzuncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Mali Hükümler :

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığı, bütçe hizmetleri yönünden İçişleri Bakanlığı bünyesinde olmakla beraber, jandarma, hizmet özelliği nedeniyle müstakil bir bütçeye sahiptir.

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetlerini ve faaliyetlerini kendi bütçesini kullanarak yürütür. Ancak, barışta jandarmanın silah ve mühimmatı ile seferde diğer kuvvetler emrine girecek jandarma birliklerinin sefer görevleri ile ilgili her türlü ihtiyaçları, emrine gireceği kuvvet komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca karşılanır.

MADDE 22. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli bu Kanunla getirilen hakların yanısıra, özlük hakları bakımından, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve genel düzenleme getiren diğer kanunlara tabi olup, ayrıca başka kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

MADDE 23. — Jandarma Genel Komutanlığına mensup veya bu Komutanlık bünyesine atanmış diğer kuvvetler askerî personeline ayrıca «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» yapılır. Bunun miktarı ile ödeme hal ve şartları her yıl Bütçe Kanununda belirtilir.

MADDE 24. — Uzman jandarma çavuşlar ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, terfileri, maaş, tahsisat, giyim, kuşam ve beslenme usulleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir.

MADDE 25. — Görevlerinin niteliği icabı kazandan beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine kanunî yiyecek istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayin bedeli, tutarı Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak mutabakata göre Jandarma Genel Komutanlığınca saptanarak İçişleri Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir.

Yönetmelik Çıkarılması :

MADDE 26. — Bu Kanunun uygulama şekli, yayımını izleyen altı ay içerisinde İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konacak bir yönetmelikte belirtilir.

Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Olan Hükümler :

MADDE 27. —

- a) 1706 sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- b) 1. 1624 sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunun,
2. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun,
3. 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun,
4. 5442 İl İdaresi Kanununun,
5. Diğer Kanun ve nizamların,

..... bu Kanuna aykırı hükümleri jandarma teşkilatı için uygulanmaz

Geçici Hükümler :

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 26 ncı maddesiyle çıkarılması öngörülen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, 1 Aralık 1937 gün ve 2/7756 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü ile ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

Mali Hükümler :

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve bu Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir.

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerini ve Millî Savunma Bakanlığınca sağlanacak silah ve mühimmatını kendi bütçesinden karşılar.

Seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrine girecek Jandarma birliklerinin her türlü ihtiyaçlar (sefer stokları dahil) emrine gireceği Kuvvet Komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca sağlanır.

MADDE 22. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli bu kanunla getirilen hakların yanısıra, özlük hakları bakımından, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

MADDE 23. — Tasarının yüirmiüçüncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının yirmidördüncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Tasarının yirmibeşinci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik Çıkarılması :

MADDE 26. — Tasarının yirmialtıncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Olan Hükümler :

MADDE 27. —

- a) 1706 Sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- b) 1. 1624 Sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanunun,
2. 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun,
3. 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun,
4. 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun ve

Diğer kanunların

Bu Kanuna aykırı hükümleri jandarma teşkilâtı için uygulanmaz.

Geçici Hükümler :

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici birinci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki deniz birlik ve tesisleri, Sahil Güvenlik komutanlığının kurulmasını müteakip 1985 yılına kadar bu komutanlığa bağlı olarak hizmet icra ederler.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük :

MADDE 28. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 29. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3 . 5 . 1982

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan

Yrd.

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

Devlet Bak. - Başbakan

Yrd.

T. Özal

Adalet Bakanı

C. Menteş

Maliye Bakanı

K. Erdem

Sağlık ve Sos. Yard. Bakanı V.

M. R. Güney

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı

Dr. Ş. Tüten

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztürk

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. A. Bozer

Sanayi ve Tek. Bakanı

M. Turgut

Köy İş. ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

F. İlkel

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

(Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

Yürürlük :

MADDE 28. — Tasarının yirmisekizinci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme :

MADDE 29. — Tasarının yirmidokuzuncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

